

זוהר הקדוש עם פירוש מתוק מדבש על הפרשה

לוח עמוד היומי בזוה"ק לפרשת בהעלותך
השמטות זוהר חלק ב

מנוק מדבש	וילנא	ז'וב
רלד	רעג ע"ב	ראשון
רמא	רעד ע"א	שני
רמח	רעד ע"ב	שלישי
רנה	ערה ע"א	רביעי
רסג	ערה ע"ב	חמישי
ער	רעו ע"א	שישי
רעו	רעו ע"ב	שב"ק

עלון מס' 84 פרשת נשא - שבועות תש"פ יו"ל בעזהש"ו"ת ע"י מרכז "מתוק מדבש" ת.ד. 5315 ירושלים

המקיים את המצות בדבקות השי"ת מקיים את העולמות

נפְרָד מְקִינָן, זַפְאָה בַּר נֶשׁ דְּזָכִי בְּאוֹרֵייתָא, לְמִיזַל לְאַתְדַבְּקָא בְּאוֹרְחֵי, דְּכַד בַּר נֶשׁ אָזִיל (דף קכב ע"א) בְּאוֹרְחֵי דְּאוֹרֵייתָא, מְשִׁיף עֲלֵיהּ רוּחָא קְדִישָׁא עֲלָאָה, כְּמָה דְּאַתְּ אָמַר (ישעיה לב טו) עַד יַעֲרָה עֲלֵינוּ רוּחַ מְמָרוּם, וְכַד בַּר נֶשׁ סְטִי אוֹרְחֵי, מְשִׁיף עֲלֵיהּ רוּחָא אַחְרָא מְסֻטְרָא אַחְרָא, דְּהוּא סְטְרָא דְּמְסֻאָבָא, וְסְטְרָא דְּמְסֻאָבָא אַתְּעַר מְסֻטְרָא דְּנוֹקְבָא דְּתַהוּמָא רַבָּא, דְּתַמְן מְדוֹרֵין דְּרוּחֵין בִּישִׁין דְּנִזְקֵי לְבָנֵי נֶשׁא, דְּאַקְרוּן נִזְקֵי עֲלָמָא, דְּהָא מְסֻטְרָא דְּקִינָן קְדַמָּאָה אֲשַׁתְּכַחוּ. וַיִּתְרוּ בְּקַדְמֵיתָא פּוּמְרָא לְעִבּוּדָה זְרָה הָוָה, וּלְהָהוּא סְטֵר הָוָה פְּלַח, וּמְשִׁיף עֲלֵיהּ רוּחָא מְהֵהוּא אַתְר, וְאַף עַל גַּב דְּאַקְרֵי קִינֵי, לְכַתֵּר נַפְרָד מְקִינָן (וּדְאִי), וְאַתְדַבְּק (נ"א וְאַתְחַבֵּר) בֵּיהּ בְּקַדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא.

מתוק מדבש

איזה רשע שמכשילתו בחטאים שונים), הנה רוח הקדוש מתעורר ובא מן השמים וסְטְרָא דְּמְסֻאָבָא אַתְּעַר מְסֻטְרָא דְּנוֹקְבָא דְּתַהוּמָא רַבָּא וְצַד הַטּוּמָאָה מִתְעוֹרֵר מִצַּד הַנֶּקֶב שֶׁל תְּהוֹם רַבָּה, (שׁוֹאֵל נְמוּנָה צִינָה דְּנִיחָא דְּקִלְפָּה, כְּמִנְאוֹלֵר שְׁמ"ס פ"צ), דְּתַמְן מְדוֹרֵין דְּרוּחֵין בִּישִׁין דְּנִזְקֵי לְבָנֵי נֶשׁא, דְּאַקְרוּן נִזְקֵי עֲלָמָא שֶׁשֶׁם הַמְדוֹרִים וְהַמְשַׁכְּנוֹת שֶׁל רוּחוֹת הָרַעוֹת הַמְזִיקִים לְבָנֵי אָדָם, שֶׁנִּקְרָאִים מְזִיקֵי הָעוֹלָם, דְּהָא מְסֻטְרָא דְּקִינָן קְדַמָּאָה אֲשַׁתְּכַחוּ כִּי מִצַּד קִינָן הָרַאשׁוֹן הֵם נִמְצָאִים, כִּי הוּא הִיָּה רֹאשׁ לְרוּחָחִים שֶׁהֲרִג אֶת הַבַּל אַחִיו.

וממשיך דבריו ואמר וַיִּתְרוּ בְּקַדְמֵיתָא פּוּמְרָא לְעִבּוּדָה זְרָה הָוָה וַיִּתְרוּ בְּתַחֲלִילָה הִיָּה כּוֹמֵר לְעִבּוּדָה זְרָה, וּלְהָהוּא סְטֵר הָוָה פְּלַח וְלַצַּד הֵהוּא שֶׁל הַטּוּמָאָה הִיָּה עוֹבֵד, וּמְשִׁיף עֲלֵיהּ רוּחָא מְהֵהוּא אַתְר וּמִשַׁךְ עֲלֵיו רוּחַ מְאוֹתוֹ הַצַּד, וְאַף עַל גַּב דְּאַקְרֵי קִינֵי וְאַף עַל פִּי שֶׁנִּקְרָא אַחַר שְׁעֵשֶׂה תְּשׁוּבָה קִינֵי, וְתַרְצָה לוֹמַר שֶׁנִּשְׁאַר בּוֹ חֶלֶק הָרַע שֶׁל קִינָן, אֵל תֹּאמַר כֵּן, כִּי לְכַתֵּר נַפְרָד מְקִינָן וְאַתְדַבְּק בֵּיהּ בְּקַדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא אַחַר כֵּךְ מִכַּח צַדְקָתוֹ וְחִשְׁקוֹ בְּתוֹרָה, נַפְרָד מִחֶלֶק הָרַע שֶׁל קִינָן, וְנִתְדַבֵּק בַּהֲקִבָּה, וְלֹא נִשְׁאַר בּוֹ רַק חֶלֶק הַטּוֹב שֶׁבוּ, שֶׁמִּצַּדוֹ נִקְרָא קִינֵי.

המקיים את המצות בדבקות השי"ת מקיים את העולמות

מה שכתוב "נפְרָד מְקִינָן", (שופטים ד, יא) ותחילה מקדים ואמר כי זַפְאָה בַּר נֶשׁ דְּזָכִי בְּאוֹרֵייתָא אשרי האדם שזכה בתורה, לְמִיזַל לְאַתְדַבְּקָא בְּאוֹרְחֵי כדי ללכת ולהתדבק בדרכיו, כִּי לֹא הַמְדַרְשׁ הַעִיקָר אֵלֹא הַמַּעֲשֵׂה, (לְצַוֵּת פֶּה מִי"ו) דְּכַד בַּר נֶשׁ אָזִיל (דף קכב ע"א) בְּאוֹרְחֵי דְּאוֹרֵייתָא כִּי כְּשֶׁאָדָם הוֹלֵךְ בְּדַרְכֵי הַתּוֹרָה, מְשִׁיף עֲלֵיהּ רוּחָא קְדִישָׁא עֲלָאָה מוֹשֵׁךְ עֲלָיו רוּחַ קְדוֹשׁ עֲלִיוֹן, כְּמָה דְּאַתְּ אָמַר כְּמוֹ שֶׁנֶּאֱמַר עַד יַעֲרָה עֲלֵינוּ רוּחַ מְמָרוּם עַד שֶׁהַקִּבָּה יִשְׁפּוֹךְ וַיִּשְׁפִּיעַ עֲלֵינוּ רוּחַ קְדוֹשׁ מִן הַשָּׁמַיִם, כִּי תַחֲלִילָה יֵשׁ לוֹ לְאָדָם רַק נֶפֶשׁ, וְאִם זֹכֵה בְּתוֹרָה נוֹתֵנִים לוֹ רוּחַ, (אי נמי, אִם זֹכֵה הָאָדָם מִתְעַבֵּר בּוֹ נִשְׁמַת אִיזָה צַדִּיק מִהֲרַאשׁוֹנִים הַמְעוֹרֵרֵת אוֹתוֹ וּמְסִיעֵת אוֹתוֹ לְתוֹרָה וְעִבּוּדָה), וְכַד בַּר נֶשׁ סְטִי אוֹרְחֵי וְכִשְׁאָדָם מִטָּה דְּרַכִּיו מְדַרְכֵי הַתּוֹרָה, מְשִׁיף עֲלֵיהּ רוּחָא אַחְרָא מְסֻטְרָא אַחְרָא, דְּהוּא סְטְרָא דְּמְסֻאָבָא מוֹשֵׁךְ עֲלָיו רוּחַ אַחַר מִצַּד אַחַר שֶׁהוּא צַד הַטּוּמָאָה, וְרוּחַ הַטּוּמָאָה שׁוֹרָה עֲלָיו, וְאַפִּילוּ אִם עוֹסֵק בְּתוֹרָה הָרוּחַ שׁוֹרָה עֲלָיו כְּדִי לִיקַח חֶלֶק בְּתוֹרָתוֹ, (אי נמי, אִם מִטָּה דְּרַכִּיו מִתְעַבֵּר בּוֹ נֶפֶשׁ

(מאי משמע), דְּכָל מֵאן דְּאִתְדַבֵּק בֵּיהּ בְּקִדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא, וְעֵבִיד פְּקוּדֵי אֹרִייתָא, כְּבִיכּוּל הוּא קִיִּים עֲלָמִין, עֲלָמָא דְלַעִילָא וְעֲלָמָא דְלַתָּא, וְהָא אֹקְמוּהּ וְעֲשִׂיתֶם אוֹתָם פְּתִיב.

התועלת בתשובה גם לאחר שנשלם הדין

בְּאַחֲרֵית הַיָּמִים, מֵאֵי אֵיפָא הֶכָּא, אֲלָא לְאִכְלָלָא פְּנִסַת יִשְׂרָאֵל דְּאִיהִי בְּגִלוּתָא, וְאִשְׁתַּכַּחַת בְּעָאקוּ דְלַהוּז, וְלֹא שְׂבָקַת לֹון לְעֲלָמִין, וּבְגִין כְּפִי קִדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא אָף עַל גַּב דְּאִשְׁרֵי דִינָא בְּעֲלָמָא, בְּעֵי דִיִּהְדְּרוּן יִשְׂרָאֵל בְּתִשׁוּבָה, לְאוּטְבָא לְהוּ בְּהֵאֵי עֲלָמָא וּבְעֲלָמָא דְאִתִּי, וְלִית לָךְ מֵאן דְּקָאִים קָמִי תִשׁוּבָה.

תָּא חֲזִי, אֲפִילוּ פְּנִסַת יִשְׂרָאֵל תִּשׁוּבָה אֶקְרִי, וְאֵי תִימָא (תִּשׁוּבָה) עֲלָאָה (ס"א מְעֻלָּא) (נ"א וְאֵת עֲלָאָה) בְּכָל אֲתֵר לֹא שְׂכִיחַ, אֲלָא דָּא אֶקְרִי תִשׁוּבָה, כִּד אֶהְדֵּר רַחֲמֵי לְקַבְּלָהָא, וְהִיא תִבְתַּעַל עַל כָּל אֵינּוֹן אוֹכְלוּסִין וִינְקָא לֹון.

מתוק מדבש

אותנו למטה, כך החיצונים פורצים גדרותיה ואוחזים בה ח"ו למעלה, וְלֹא שְׂבָקַת לֹון לְעֲלָמִין והיא אינה עוזבת אותם לעולם, הגם שהם גרמו לה הצער והגלות, וּבְגִין כְּפִי ומפני שהשכינה נפגמת על ידי הדין השורה על ישראל, לכן קִדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא אָף עַל גַּב דְּאִשְׁרֵי דִינָא בְּעֲלָמָא אָף עַל פִּי שֶׁהַקְּב"ה הִשְׁרָה אֵת הַדִּין בְּעוֹלָם, עִם כָּל זֶה בְּעֵי דִיִּהְדְּרוּן יִשְׂרָאֵל בְּתִשׁוּבָה הוּא רוּצָה שִׁישְׂרָאֵל יִחְזְרוּ בְּתִשׁוּבָה לְתַקַּן אֵת פִּגְמֵי הַשְּׂכִינָה, לְאוּטְבָא לְהוּ בְּהֵאֵי עֲלָמָא כְּדֵי לְהַטִּיב לָהֶם בְּעוֹלָם הַזֶּה עַל יְדֵי הַשְּׁפַע הַמִּתְחַדֵּשׁ עַל יְדֵי הַתִּשׁוּבָה, וּבְעֲלָמָא דְאִתִּי וּבְעוֹלָם הַבָּא, כִּי עַל יְדֵי הַתִּשׁוּבָה בְּעוֹלָם הַזֶּה בְּנִקְל יִתְקַנּוּ בְּעוֹלָם הַבָּא, וְלִית לָךְ מֵאן דְּקָאִים קָמִי תִשׁוּבָה וְאֵין לָךְ דְּבַר הַעוֹמֵד בְּפָנֵי הַתִּשׁוּבָה. (רמ"ק ומפרשים)

תָּא חֲזִי בֵּא וְרָאָה, כִּי לֹא מֵדַת הַבִּינָה לְבַדָּה נִקְרָאת תִּשׁוּבָה, אֲלָא אֲפִילוּ פְּנִסַת יִשְׂרָאֵל תִּשׁוּבָה אֶקְרִי אֲפִילוּ כִּנְסַת יִשְׂרָאֵל שֶׁהִיא הַמְּלָכוֹת נִקְרָאת גַּם כֵּן תִּשׁוּבָה, וְאֵי תִימָא תִשׁוּבָה עֲלָאָה בְּכָל אֲתֵר לֹא שְׂכִיחַ וְאֵם תֹּאמַר שֵׁם תִּשׁוּבָה עֲלִיוֹנָה אֵינְהָ נִמְצְאָת בְּכָל מְקוֹם רַק בְּבִינָה, כִּי עַל יְדֵי הַתִּשׁוּבָה הַבִּינָה חוֹזֶרֶת לְשֵׁרׁוֹת עַל בְּנֵי יִשְׂרָאֵל אֲשֶׁר נִסְתַּלְקָה מֵהֶם בַּעַת הַדִּין, וְלֹזָה יִצְדַּק עֲלֵיהָ שֵׁם תִּשׁוּבָה, אֲבָל הַמְּלָכוֹת הֵיא נִמְצְאָת עִם יִשְׂרָאֵל גַּם בְּשַׁעַת הַדִּין וּבְצִרְתָּם, אִם כֵּן אֵיךְ יִצְדַּק בַּה שֵׁם תִּשׁוּבָה, וּמְשִׁיב אֲלָא דָּא אֶקְרִי תִשׁוּבָה, כִּד אֶהְדֵּר רַחֲמֵי לְקַבְּלָהָא אֲלָא זֶהוּ הַטַּעַם שֶׁהַמְּלָכוֹת נִקְרָאת תִּשׁוּבָה, עַל שֵׁם מֵדַת הַרְחִמִים הַחוֹזֶרֶת לְהַשְׁפִּיעַ אֵלֵיהֶם בְּרַחֲמִים, וְאַחַר כֵּן וְהִיא תִבְתַּעַל עַל כָּל אֵינּוֹן אוֹכְלוּסִין וִינְקָא לֹון הִיא חוֹזֶרֶת עַל כָּל הַמוֹנֵי מְלָאכֵי עוֹלְמוֹת בְּרִיאָה יִצִּיאָה

עתה חוזר אל הכתוב שהתחיל בו, איש או אשה כי יעשו מכל חטאת האדם למעול מעל בה, ואמר מֵאֵי מִשְׁמַע מֵהִיכָן מִשְׁמַע מִזֶּה הַכְּתוּב, וְאֵמַר דְּכָל מֵאן דְּאִתְדַבֵּק בֵּיהּ בְּקִדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא וְעֵבִיד פְּקוּדֵי אֹרִייתָא כִּי כָל מִי שֶׁמִּתְדַבֵּק בְּהַקְּב"ה וְעוֹשֶׂה וּמְקִיִּים מִצְוֹת הַתּוֹרָה, כְּבִיכּוּל הוּא קִיִּים עֲלָמִין כְּבִיכּוּל הוּא מְקִיִּים אֵת הַעוֹלָמוֹת, דֵּהֵיִינוּ עֲלָמָא דְלַעִילָא וְעֲלָמָא דְלַתָּא אֵת עוֹלָם הַעֲלִיּוֹן, וְאֵת עוֹלָם הַתַּחְתּוֹן, וְהָא אֹקְמוּהּ וְהִרִי בִיאָרוּ הַחֲבָרִים לְעִיל (דף קיג סע"א), וְעֲשִׂיתֶם אוֹתָם פְּתִיב דֵּהֵיִינוּ כָּל מִי שֶׁעוֹשֶׂה וּמְקִיִּים אֵת הַתּוֹרָה נִחְשָׁב לוֹ כְּאִילוּ הוּא תִיקֵן לְמַעְלָה, וְגַרְם יִחוּד עֲלִיּוֹן [בְּעוֹלָם] הַאֲצִילוֹת, אוֹתָם הַמְּדוֹת הַקְּדוֹשׁוֹת, וְכֹזֶה הוּא מְקִיִּים אֵת הַעוֹלָמוֹת, כִּי יָדוּעַ שְׂכָל הַמִּצְוֹת הֵם בְּעַצְמָם עִצְם הַמְּדוֹת הַעֲלִיוֹנוֹת, וּמִי שֶׁמְקִיִּימֵן הוּא מִתְקַן וְנוֹתֵן הַכֹּנֵה לְאוֹתָם הַמְּדוֹת לְקַבֵּל וְלַהֲשִׁיעַ, וְאֵמַר הַקְּב"ה שֶׁלֹא לְבַד יִחְשׁוּב לָהֶם שְׂכָר הַכֹּנֵה וְהַתִּיקוֹן, אֲלָא עוֹד יַעֲלֶה עֲלֵיהֶם כְּאִילוּ הֵם מֵאֲצִילוֹת אוֹתָם הַמְּדוֹת הַקְּדוֹשׁוֹת.

(נשא דף קכא ע"ב-קכב ע"א, ובביאורינו כרך יב עמ' סד-סה)

התועלת בתשובה גם לאחר שנשלם הדין

ושואל בְּאַחֲרֵית הַיָּמִים (דנ"ס ה, ט), מֵאֵי אֵיפָא הֶכָּא מֵה עֲנִין בְּאַחֲרֵית הַיָּמִים לְמַה שֶׁכְּתוּב לְפָנָיו, וְהַשִּׁיב אֲלָא לְאִכְלָלָא פְּנִסַת יִשְׂרָאֵל דְּאִיהִי בְּגִלוּתָא אֲלָא בֵּא לְכַלּוֹל אֵת כִּנְסַת יִשְׂרָאֵל שֶׁהִיא הַשְּׂכִינָה שֶׁהִיא בְּגִלוּת עִם יִשְׂרָאֵל לְשִׁמּוֹר אוֹתָם שֶׁלֹא יִטְמְעוּ בֵּין הַגּוֹיִם, וְגַם וְאִשְׁתַּכַּחַת בְּעָאקוּ דְלַהוּז הִיא נִמְצְאָת עִם יִשְׂרָאֵל בְּצִרְתָּם, כִּי הַפְּגָם הַמְּגִיעַ לְיִשְׂרָאֵל מְגִיעַ גַּם לָהּ, וְכִמוּ שֶׁהָאוֹיְבִים מְכַנְיְעִים

וְתִשׁוּבָה מֵעֲלִיא פֶד אֶתְמָסֵר נִפְשָׁא לְגַבְהָ, וְנָטִיל לָהּ בְּזִמְנָא דְאִיהִי בְתִשׁוּבָה, פְּדִין כְּלָא אֶתְתַקֵּן
לְעִילָא וְתַתָּא, וְאֶתְתַקֵּן הוּא, וְכָל עֲלָמָא. חֲתִיבָא חַד בְּעֲלָמָא, קְלִקוּלָא דְכַמְהָ אַחֲרָנִין
בְּגִינְיָה, וְוִי לְחֲתִיבָא וְוִי לְשִׁבְיָיָה.

תָּא חֲזִי, יוֹנָה בְּגִין דְלָא בְּעָא לְמַהֵךְ בְּשִׁלְיַחוּתָא דְמַאֲרִיָה, פְּמָה בְּנִי נִשָּׂא הוּוּ אֶתְאַבְדוּ בְּגִינְיָה
בְּיַמָּא, עַד דְכִלְהוּ אֶהְדְּרוּ עֲלוּי, וְדָאִינוּ לִיָה בְדִינָא בְּיַמָּא, וְכִדִּין אֶשְׁתַּזִּיבוּ כְּלָהוּ, וְקִדְשָׁא
בְּרִיף הוּא חָס עֲלִיָה לְכַתֵּר, וְשִׁזִּיב פְּמָה אוֹכְלוּסִין בְּעֲלָמָא, אִימְתִי, פֶד אֶהְדֵּר לְמַאֲרִיָה מְגוּ
עֲקִתִיָה, הָדָא הוּא דְכִתִּיב (יוֹנָה ב ג) קְרָאתִי מְצָרָה לִי אֶל יְהוָה וַיַּעֲנֵנִי, וְכִתִּיב (תְּהִלִּים קיח ה) מִן
הַמִּצָּר קְרָאתִי יְיָה עָנְנִי בְּמַרְחָב יְיָה וְגו'.

לחג השבועות

בליל שבועות אין הקב"ה שומע כלל את המקטרגים

אִין אוֹמֵר וְאִין דְּבָרִים, בְּשָׂאֵר מִיְלִין דְּעֲלָמָא, דְלָא אֶשְׁתַּמְעוּ קָמִי מְלַכָּא קְדִישָׁא, וְלָא בְּעִי
לְמִשְׁמַע לוֹן.

מתוק מדבש

היו נאבדים ומתים בשבילו בים, על ידי מדת הדין שהיתה פוגעת בו, עד דכִּלְהוּ אֶהְדְּרוּ עֲלוּי וְדָאִינוּ לִיָה בְדִינָא בְּיַמָּא עד שכל בני הספינה חזרו עליו ודנו את דינו להשליכו לים, וְכִדִּין אֶשְׁתַּזִּיבוּ כְּלָהוּ ואז ניצולו כולם, וְקִדְשָׁא בְּרִיף הוּא חָס עֲלִיָה לְכַתֵּר והקב"ה ריחם עליו אחר כך, וְשִׁזִּיב פְּמָה אוֹכְלוּסִין בְּעֲלָמָא והציל בעולם כמה המוני בני אדם, דהיינו את כל אנשי נִינוּה, אִימְתִי מתי זכה להציל את אנשי נִינוּה, הוּא פֶד אֶהְדֵּר לְמַאֲרִיָה מְגוּ עֲקִתִיָה כשחזר בתשובה לקונו מתוך צרתו, הרי שיש תועלת בתשובה גם אחר שנשלם הדין, הָדָא הוּא דְכִתִּיב זהו שכתוב קְרָאתִי מְצָרָה לִי אֶל יְהוָה וַיַּעֲנֵנִי אפילו אם קראתי אל ה' מתוך הצרה, גם כן ויענני, וְכִתִּיב ועוד כתוב מִן הַמִּצָּר קְרָאתִי יְיָה עָנְנִי בְּמַרְחָב יְיָה וְגו' הגם שקראתי י"ה מן המצר, עם כל זה ענני במרחב. (דף קכב ע"ב, ובבאורינו כרך יב עמ' סט-עא)

בליל שבועות אין הקב"ה שומע כלל את המקטרגים

ומה שכתוב אִין אוֹמֵר וְאִין דְּבָרִים (תהלים יט, ד) פירושו בְּשָׂאֵר מִיְלִין דְּעֲלָמָא בשאר דברים שבעולם אין אומר ואין דברים למעלה, ור"ל אף על פי שבכל לילה מקבלים למעלה דברי המקטרגים, שאומרים פלוני עשה כך ופלוני עשה כך, אבל עתה כליל שבועות אינם נכנסים אותם המקטרגים על דברות בני אדם, דְלָא אֶשְׁתַּמְעוּ

עשיה ועל בני ישראל להניק אותם ולפרנסם, כי בשעת הדין מחמת הפגם לא היתה משפעת שפע אלא לכחות הדין ולהחיצונים, ועתה היא חוזרת להשפיע לכל העולמות, ולכן היא נקראת תשובה.

וְתִשׁוּבָה מֵעֲלִיא ותשובה המועילה ביותר היא פֶד אֶתְמָסֵר נִפְשָׁא לְגַבְהָ כשנמסר הנפש אליה, כלומר שהחוטא מת מתוך תשובתו (כעין תשובת רבי אלעזר בן דורדיא, במס' עבודה זרה דף יז ע"א), שאז עולה נשמתו וגורם יחוד עליון, וְנָטִיל לָהּ בְּזִמְנָא דְאִיהִי בְתִשׁוּבָה והמלכות לוקחת את נשמתו בזמן שהיא בתשובה, פְּדִין כְּלָא אֶתְתַקֵּן לְעִילָא וְתַתָּא אז הכל תקן למעלה ולמטה, וְאֶתְתַקֵּן הוּא וְכָל עֲלָמָא ונתקן הוא וכל העולם. ואמר כי חֲתִיבָא חַד בְּעֲלָמָא רשע אחד בעולם, קְלִקוּלָא דְכַמְהָ אַחֲרָנִין בְּגִינְיָה כמה אנשים אחרים מתקלקלים וניזוקים בעונותיו, כי החוטא מעורר את הדין, והדין פוגע גם ברשעים אחרים שהיו צדיקים בדינם לפי שעה, אבל בעידן ריתחא מענישים אותם, וְוִי לְחֲתִיבָא וְוִי לְשִׁבְיָיָה אוי לרשע אוי לשכנו.

תָּא חֲזִי, יוֹנָה בְּגִין דְלָא בְּעָא לְמַהֵךְ בְּשִׁלְיַחוּתָא דְמַאֲרִיָה בא וראה, כי יונה הנביא לפי שלא רצה ללכת בשליחות קונו, הגם שהיה צדיק גמור, אלא שנתחייב בדינו באותה שעה, ושאר כל האנשים שבספינה היו רשעים גמורים, אלא שלא נתחייבו בדין באותה שעה, הרי פְּמָה בְּנִי נִשָּׂא הוּוּ אֶתְאַבְדוּ בְּגִינְיָה בְּיַמָּא כמה בני אדם

אָבֵל הָיָה מִיְלִי, בְּכָל הָאָרֶץ יֵצֵא קָוֶם, עֶבְדֵי (דף ט ע"א) מְשִׁיחָא אֲנוּן מְלִין, מְדוּרֵי עֲלָאֵי וּמְדוּרֵי תַתָּאֵי, מְאֲלִין אֲתַעְבִּידוּ רְקִיעֵין, וּמְאֲלִין אָרֶץ, מֵהֵיחָא תוּשְׁבְּחָתָא.

ישראל עמדו על הר סיני בגופים טהורים

קְיִימִין מִיָּד בְּגוּפֵין חֲדָתִין מְנַהֲרִין, בְּאֵינוּן גּוּפֵין קְדִישִׁין, דְּקִיִּימֵי עַל טוּרָא דְסִינֵי, בְּגוּוֹנָא דְאֲתוּן חֲמָאן קְיִימוּ פְּלִהוּ עַל טוּרָא דְסִינֵי, בְּגוּפֵין בְּלֹא לְכַלּוּכָא פְּלִל, בִּינוּן דְאֲמֻשִׁיכוּ עַלֵּיהוּ יֵצֵר הָרַע, אֲתַהֲדְרוּ בְּגוּפֵין אֲחֲרָנִין, דְּגוּפֵין קְדָמָאִין גּוּפֵין נוּכְרָאִין, הָדָא הוּא דְכָתִיב (שמות לג ו) וַיִּתְנַצְּלוּ בְנֵי יִשְׂרָאֵל אֶת עֵדֶם מֵהָר חוֹרֵב.

מלאך לימד לכל אחד מישראל את כל התורה כולה

וְכָל הָעָם רוֹאִים אֶת הַקּוֹלוֹת, וְאֵינוּן הוּוּ מְלֹאכִין, דְּכָל חַד הָוָה אֲתַעְבִּיד קוֹל וּפְרַח בְּאֵינְרָא, וְכָל חַד מִיִּשְׂרָאֵל דְּהָוָה אָמַר נַעֲשֶׂה וְנִשְׁמַע הָוָה שְׂרָאָא בְּפוּמִיָּה, וְהָוָה אוֹלִיף לֵיהּ אוּרִיתָא פְּלִהָ.

מתוך מדבש

שעמדו בהם על הר סיני, כי בְּגוּוֹנָא דְאֲתוּן חֲמָאן כַּעֲיִן גּוּפֵים הַמְאִירִים שֶׁאַתֶּם רוֹאִים, קְיִימוּ פְּלִהוּ עַל טוּרָא דְסִינֵי עַמְדוּ כֹל יִשְׂרָאֵל עַל הָר סִינֵי, בְּגוּפֵין בְּלֹא לְכַלּוּכָא פְּלִל בְּגוּפֵים טְהוּרִים בְּלֹא שׁוּם לְכַלּוּךְ כִּלְל, כִּי פִסְקָה זוּהַמִּתָּן, אֲבָל בִּינוּן דְאֲמֻשִׁיכוּ עַלֵּיהוּ יֵצֵר הָרַע כִּיוֹן שֶׁהִמְשִׁיכוּ עֲלֵיהֶם אֶת הַיֵּצֵר הָרַע, (ה"ג ה"מ"ק) אֲתַהֲדְרוּ בְּלְבוּשֵׁין אֲחֲרָנִין חֲזֵרוּ לְהִתְלַבֵּשׁ בְּלְבוּשִׁים אַחֵרִים שֶׁהֵיָה לְהֵם קוֹדֵם מִתֵּן תּוֹרָה, דְּהֵיִינוּ (ה"ג ה"ג"ט) בְּגוּפֵין קְדָמָאִין גּוּפֵין נוּכְרָאִין בְּגוּפֵים הַרְאֻשׁוּנִים שֶׁהָיוּ גּוּפֵים זָרִים עִם זוּהַמִּתָּה הַנַּחֵשׁ, הָדָא הוּא דְכָתִיב זֶהוּ שְׁכַתּוּב וַיִּתְנַצְּלוּ בְנֵי יִשְׂרָאֵל אֶת עֵדֶם מֵהָר חוֹרֵב זֶה הַעֲדִי הִיָּה הַגּוּפֵים הַקְּדוּשִׁים שֶׁבָּהֶם עַמְדוּ עַל הָר סִינֵי. (ר"מ"ק וּמְפִרְסִים) (שְׁלַח דָּף קַסָּב ע"ב, וּבִבְיֹאוּרֵינוּ כִּרְךָ יג ע"ב ע"ד-ע"ה)

מלאך לימד לכל אחד מישראל את כל התורה כולה

וְכָל הָעָם רוֹאִים אֶת הַקּוֹלוֹת (שמות כ, יט) וּמְפִרְשׁ וְאֵינוּן הוּוּ מְלֹאכִין וְאֵלוּ הַקּוֹלוֹת הָיוּ מְלֹאכִים, דְּכָל חַד הָוָה אֲתַעְבִּיד קוֹל וּפְרַח בְּאֵינְרָא שְׁכַל מְלֹאךְ נַעֲשֶׂה קוֹל וּפְרַח בְּאֵוִיר וְלִכְּן הִיָּה אֲפִשֵׁר לְרֹאוֹתָם (כִּי נִתְלַצְּשׁוּ צְאוּרֵי הָעוֹלָם כַּעֲיִן הַמְלַאכִים שְׁנֵרָאוּ לְאַזְכָּרָהם אֲזִינוּ צְדָמוֹת אֲנָשִׁים), וְכָל חַד מִיִּשְׂרָאֵל דְּהָוָה אָמַר נַעֲשֶׂה וְנִשְׁמַע, הָוָה שְׂרָאָא בְּפוּמִיָּה וְכָל אֶחָד מִיִּשְׂרָאֵל שֶׁאֲמַר נַעֲשֶׂה וְנִשְׁמַע בָּא מְלֹאךְ וְשֵׁרָה בְּפִיו (כַּעֲיִן מְלַאךְ הַמְּגִיד שֶׁהֵיָה מְגַלֵּל לְרַצְיָנוּ הַכֵּיף יוֹסֵף, כַּמְצוּרָה נְסִפֵר מְגִיד מְשִׁרִים, וְכְדוּמָה), וְהָוָה אוֹלִיף לֵיהּ אוּרִיתָא פְּלִהָ וְהִיָּה מְלַמֵּד אוֹתוֹ אֶת כֹּל הַתּוֹרָה כּוֹלָה.

קָמֵי מְלֹאךְ קְדִישָׁא כִּי לֹא נִשְׁמַעִים לְפָנֵי הַמֶּלֶךְ הַקְּדוּשׁ, וְלֹא פְּעִי לְמִשְׁמַע לֹוֹן לְפִי שֶׁעֲכָשִׁיו אֵין הַקַּב"ה רוֹצֵה לְשׁוּמַעַם כִּלְל, כִּי בְשִׁמְחָתוֹ לֹא יִתְעַרֵּב זֶה. (ר"מ"ק וּמְק"מ)

אָבֵל הָיָה מִיְלִי הֵיִינוּ אֵלוּ דְבְרֵי חִידוּשֵׁי הַתּוֹרָה, בְּכָל הָאָרֶץ יֵצֵא קָוֶם וּמְפִרְשׁ עֶבְדֵי (דף ט ע"א) מְשִׁיחָא אֲנוּן מְלִין עוֹשִׂים מְדָה אֵלוּ הַדְּבָרִים, וְר"ל הַחִידוּשֵׁי תּוֹרָה עוֹשִׂים קו הַמְּדָה, לְבָנוֹת עַל יָדֵם מְדוּרֵי עֲלָאֵי וּמְדוּרֵי תַתָּאֵי מְדוּר הַעֲלִיּוֹן וּמְדוּר הַתַּחְתּוֹן, מְדוּר הַעֲלִיּוֹן הֵם הַרְקִיעִים הַחֲדָשִׁים שֶׁנִּבְנִים וְנַעֲשִׂים עַל יְדֵי חִידוּשִׁים שֶׁל רִזֵי הַתּוֹרָה, וּמְדוּר הַתַּחְתּוֹן הֵם הָאֲרֻצוֹת הַחֲדָשׁוֹת שֶׁנַּעֲשׂוֹת עַל יְדֵי חִידוּשִׁים שֶׁל נְגִלוֹת הַתּוֹרָה, וְכַפִּי שִׁיעוּר מַעֲלָת וְגוּדֵל הַחִידוּשׁ כִּךְ גְּדוּלוֹ שֶׁל הַרְקִיעַ וְהָאָרֶץ הַנַּעֲשִׂים עַל יָדֵם, כִּי יֵשׁ חִידוּשׁ הַכּוֹלֵל דְּרוּשִׁים רַבִּים וְעֵנִינִים גְּדוּלִים, וְכַפִּי שִׁיעוּרוֹ כִּךְ שִׁיעוּר הַרְקִיעַ, לְכֵן צְרִיךְ קו הַמְּדָה לְנִטּוֹת קו כִּמְה אֹורְכוּ וּרְחִבּוּ, וּמְפִרְשׁ מְאֲלִין אֲתַעְבִּידוּ רְקִיעֵין מְחִידוּשֵׁי רִזֵי תּוֹרָה נַעֲשִׂים רְקִיעִים, וּמְאֲלִין אָרֶץ וּמְנַגְלוֹת הַתּוֹרָה נַעֲשׂוֹת אָרֶץ, וְהֵיִינוּ מֵהֵיחָא תוּשְׁבְּחָתָא מְאוּתוֹ הַחִידוּשׁ הַרְאוּי לְשַׁבַּח. (הַקְּדָמָת הַזֶּה דָּף ח ע"ב-ט ע"א, וּבִבְיֹאוּרֵינוּ כִּרְךָ א ע"ב קוֹד)

ישראל עמדו על הר סיני בגופים טהורים

קְיִימִין מִיָּד בְּגוּפֵין חֲדָתִין מְנַהֲרִין קָמִים מִיָּד [בְּתַחֲיִית הַמִּים] בְּגוּפֵים חֲדָשִׁים מְאִירִים, בְּאֵינוּן גּוּפֵין קְדִישִׁין דְּקִיִּימֵי עַל טוּרָא דְסִינֵי בְּאוֹתָם הַגּוּפֵים הַקְּדוּשִׁים

וּלְבַתֵּר מְלִיל עֲמַהוֹן מִן שְׁמִיא וְאַרְעָא, הִדָּא הוּא דְכְתִיב (דברים ד לו) מִן הַשָּׁמַיִם הַשְּׁמִיעֶךָ אֶת קוּלוֹ לְיִסְרָךְ, וְעַל הָאָרֶץ הָרֹאֶךָ אֶת אֲשׁוּ הַגְּדוּלָּה וְגוֹמֵר, בְּהֵהוּא זְמַנָּא דְאָמְרוּ יִשְׂרָאֵל (שמות כד ו) נַעֲשֵׂה וְנִשְׁמַע, מִיָּד (תהלים צו יא) י' שְׁמַחוּ ה' שְׁמַיִם ו' תִּגַּל ה' אָרֶץ.

לְבַתֵּר הָיָה מְמַלֵּל עֲמַהוֹן מְאַרְבַּע סְטָרִין, וְהָיוּ מְסַתְּפְלִין לְגַבֵּי מְזֻרְחָ וְהָיוּ שְׁמַעֲיָן יֵת קְלָא, וְלַגְבֵּי מַעְרָב וְדָרוֹם וְצָפוֹן הָיוּ שְׁמַעֲיָן יֵת קְלָא, לְאַחְזָאָה דְמַפְלָ אֶתֶר מְלִיל עֲמַהוֹן, וְלֹא הָיָה אֶתֶר לְעֵילָא וְתַתָּא דְלֹא מְלִיל עֲמַהוֹן, לְאַחְזָאָה (ישעיה ו ג) דְמַלְא כָל הָאָרֶץ כְּבוֹדוֹ, דְאִיהוּ סְבִיל עֲלָאִין וְתַתָּאִין, וְאִיהוּ סְמִיךְ עֵילָא וְתַתָּא וְכְרִסְיָא יְקָרָא, וּמְלֶאכְיָן וְנִשְׁמַתִּין, אִיהוּ סְבִיל כְּלָא, וְקָשִׁיר כְּלָא, וּמִיַּחַד כְּלָא, וְלִית מֵאן דְסָמִיךְ לִיה.

מתוק מדבש

להראותם שמכל מקום ומקום דיבר עמהם, וְלֹא הָיָה אֶתֶר לְעֵילָא וְתַתָּא דְלֹא מְלִיל עֲמַהוֹן ולא היה מקום למעלה ולמטה שלא דיבר הקב"ה עמהם, כי לא נשאר שום מקום ריק מדבורו של הקב"ה, לְאַחְזָאָה להראות דְמַלְא כָל הָאָרֶץ כְּבוֹדוֹ ואין שום מקום פנוי ממנו, דְאִיהוּ סְבִיל עֲלָאִין וְתַתָּאִין כי האין סוף ב"ה נושא וסובל העליונים והתחתונים, וְאִיהוּ סְמִיךְ עֵילָא וְתַתָּא והוא הסומך את העליונים למעלה ואת התחתונים למטה, וְכְרִסְיָא יְקָרָא והוא סובל את כסא הכבוד שהוא עולם הבריאה, וּמְלֶאכְיָן ואת המלאכים שהם בעולם היצירה, וְנִשְׁמַתִּין ואת הנשמות שבכל עולמות ב"ע, ואמר כי אִיהוּ סְבִיל כְּלָא האין סוף ב"ה סובל הכל, כי כולם עומדים וקיימים מכחו, וְקָשִׁיר כְּלָא והוא מקשר את כל העולמות התחתונים עם העליונים, על ידי השפעת שמשפיע בהם, וּמִיַּחַד כְּלָא והוא מייחד את כל הפרצופים, וְלִית מֵאן דְסָמִיךְ לִיה אבל אין מי שיסמוך אותו ח"ו, כי אין צריך סיוע וסמך משום נברא שבעולם. (תיקוני זהר תיקון כב דף סד ע"ב, ובביאורינו כרך ב עמ' שיו-שיוח)

וּלְבַתֵּר מְלִיל עֲמַהוֹן מִן שְׁמִיא וְאַרְעָא ואחר כך דיבר הקב"ה עמהם מן השמים והארץ, הִדָּא הוּא דְכְתִיב זהו שכתוב מן השמים הַשְּׁמִיעֶךָ אֶת קוּלוֹ לְיִסְרָךְ, וְעַל הָאָרֶץ הָרֹאֶךָ אֶת אֲשׁוּ הַגְּדוּלָּה הרי שישראל שמעו את עשרת הדברות בעולם הזה מן השמים והארץ, בְּהֵהוּא זְמַנָּא דְאָמְרוּ יִשְׂרָאֵל נַעֲשֵׂה וְנִשְׁמַע ובאותו הזמן שאמרו ישראל נעשה ונשמע, מִיָּד נתקיים מה שכתוב י' שְׁמַחוּ ה' שְׁמַיִם ו' תִּגַּל ה' אָרֶץ שהיתה שמחה בעליונים ובתחתונים, כי זהו תכלית הבריאה ותקוּתָהּ.

לְבַתֵּר הָיָה מְמַלֵּל עֲמַהוֹן מְאַרְבַּע סְטָרִין ואחר כך היה הקב"ה מדבר עם ישראל מארבעה רוחות העולם, וְהָיוּ מְסַתְּפְלִין לְגַבֵּי מְזֻרְחָ וְהָיוּ שְׁמַעֲיָן יֵת קְלָא והיו מסתכלים לצד מזרח ושמעו קולו של הקב"ה, וְלַגְבֵּי וכן היו מסתכלים כלפי מערב ודרום וצפון, הָיוּ שְׁמַעֲיָן יֵת קְלָא היו שומעים את קולו של הקב"ה מכל ד' רוחות העולם, לְאַחְזָאָה דְמַפְלָ אֶתֶר מְלִיל עֲמַהוֹן וכל זה עשה הקב"ה כדי

שבת דא שירתא

הבעל שם טוב ראה את כל העולם כולו בספר הוזהר

ב"ק מעיבו היה סותר גדול, והוא היה מאותן אנשים שהיו עדיין נגד הבעש"ט והיה להסחר הנ"ל בן יחידי חכם ומופלג בלימוד ובשארי המעלות, והיה נוסע לברעסלוי בשביל סחורה ודרכו היה להתעכב בנסיעה כזו ארבע שבועות, פעם אחת נתעכב יותר מעשרה שבועות ולא היה ממנו שום ידיעה כלל, ונצטערו הוריו מאוד על זה, ויהי ברבות הימים ותאלצהו אשתו מאוד ללכת להבעש"ט, והוכרח לעשות רצון אשתו והלך בערב שבת קודש להבעש"ט ואמר: רבינו, זה יותר מעשרה שבועות שנסע בני יחידי לברעסלוי ואין לי שום ידיעה ממנו מיד ציוה הבעש"ט שיביאו לו ספר הוזהר ופתח אותו וראה והשיב לו, בנך הוא בעו"ה בחיים ושלוש ושבת זה ישבות בכפר סמוך לעירנו, ולא האמין לדבריו, כי איך יכול להיות שישבות בנו בכפר הסמוך ולא יבוא לביתו לשבת אבל באמת כך היה המעשה, שנשברה העגלה כמה פעמים בדרך, ובא בגלוי לכפר הנ"ל בחצי הלילה של שבת, ותיכף במוצאי שבת קודש בא לביתו ואו ראה הסוחר למפרע כי כל דברי הבעש"ט כנים וצודקים, והלך להבעש"ט וביקש ממנו מחילה היות שדיבר עליו לשון הרע, וסיפר לו כל המעשה אמר לו הבעש"ט, שוטה, הלא האור שברא הקב"ה בששת ימי בראשית היה האדם מביט בו מסוף העולם ועד סופו, וגנוו לצדיקים לעתיד לבא, והיכן גנוו בתורה, ולכן כשאני פותח את ספר הוזהר אני רואה את כל העולם כולו ולא אשגה ברואה בעזרת השם. (שבחי הבעש"ט)

לקבלת העלון מידי שבוע יש לשלוח אימייל בכתובת: 3022233@gmail.com פרשת נשא - שבועות תשי"פ

הזיזר הקדוש" ע"פ "מתוק מדבש" הפירוש הנפלא שהתקבל בכל תפוצות ישראל

פורמת בייס
"ובלכתך בדרך"
מהדורת ר' יוסף
צבי בערגער
[cm 16.5/11.5]

פורמת רגיל [cm 24/17]

פורמת בינוני - מהדורת ר' הערשל וועבער
[cm 17/12]